

Innholdsfortegnelse

Stasjoner og knutepunkt - Mulighetsstudie

Utredning for stasjoner og knutepunkt

Eksempler på utførelse

Versjonshistorikk

.....

.....

.....

.....

1

1

2

2

Stasjoner og knutepunkt - Mulighetsstudie

Utredning for stasjoner og knutepunkt

Hovedgrep

Utredning av stasjoner og knutepunkt handler først og fremst om å etablere et hovedgrep for stasjonen etter faste prinsipper. Dette gir forutsigbarhet for reisende som benytter ulike stasjoner. Hovedgrep er beskrevet i Stasjonshåndboken, kap 1, der det også er angitt mål og ambisjoner for stasjoner. Planlegging av hovedgrep kan ledes av arkitekt eller andre fag, som har kompetanse innen helhetlig stasjonsplanlegging.

Hovedgrepet viser hvordan arealbehov knyttet til tekniske og funksjonelle krav og føringer kan løses innenfor tilgjengelig areal på et overordnet nivå. Det legges vekt på arealbehov som er kritisk arealkrevende ut fra tilgjengelig areal, slik at hovedgrepet kan utvikles videre i planleggingsfasen. Hovedgrepet ligger til grunn for videre utvikling av løsning. Det skal være arealoptimaliserte løsninger, som også er fleksible i forhold til bruksendringer. Det skal legges til rette for løsninger som er hensiktsmessige i driftsfasen.

Det avklares og legges til grunn hvor mange reisende stasjonen skal planlegges for, og en prosentvis fordeling mellom av- og påstigende reisende i ulike retninger.

Det er også viktig å avklare vernestatus og føringer for stasjonen som kulturminne.

Omfang

Gangsystemet er sentralt i helheten og hovedgrepet for stasjoner og knutepunkt, og hovedgrepet skal først og fremst omfatte område for plattform(er) og minst en hovedgangforbindelse mellom plattformområdet og stedet i henhold til krav i Teknisk regelverk, Overbygning kap 15. Hovedgangforbindelse knyttes til stedets hovedgangsystem, som en gågate eller en viktig gangvei til stasjonen. I mulighetsstudiet kan arealer og områder vises som enkle figurer, og spor og gangsystemet som linjer og piler for å vise hvordan arealer er organisert i forhold til hverandre. Det kan også avtales illustrasjoner for mulig utforming. For eksempel kan det vises ulike løsninger for sporplan med sideplattformer og mellomplattformer knyttet til hovedgangforbindelsen.

Grensesnitt mot jernbaneteknikk

Krav i Stasjonshåndboken og Teknisk regelverk til plattform og hovedgangforbindelsene til plattform påvirker og blir påvirket av krav til jernbaneinfrastrukturen forøvrig. I mulighetsstudiet gjelder dette først og fremst funksjoner i sporplan, som også tilrettelegger for sikker togfremføring (med aktuelt signalanlegg, sikkerhetsavstander osv) og elkraftforsyning (kontaktledningsanlegg). I overgangen mellom hovedgangforbindelsen og plattform er det krav til en hovedadkomst med definert skilt og informasjon, samt servicefunksjoner. Merk at mellomplattformer må ha plass for konstruksjoner samt elementer langs hele plattformen.

Funksjoner

I utredning vil det være viktig å avsette plass til eventuelle innendørs stasjonsfunksjoner, som oppvarmet venterom, toalett og oppbevaring. Det avsettes også arealer for eventuelle kommersielle funksjoner rettet mot de reisende på stasjonen, der dette er aktuelt.

Der stasjonen inngår i et knutepunkt vil et hovedgrep også omfatte områder for bytte av transportmidler, som buss, sykkel, bil og andre mobilitetsløsninger. Områder for ulike byttefunksjoner plasseres med gangavstand til plattform i forhold til et hierarki for prioritet angitt i Stasjonshåndboken. Avstanden mellom byttefunksjonen og hovedadkomst påvirkes i tillegg av om transportmiddelet vanligvis betjener av kjente eller ukjente brukere av stasjonen.

Hovedgrepet omfatter også mulig byutvikling med utvikling av eiendommer. Bærekraftig byutvikling betyr fortetting av boliger og næring rundt stasjonen, men også slik at stasjonen blir et naturlig målpunkt på stedet. Dette kan også bety at det utvikles attraktive byrom for eksempel i forbindelse med hovedgangforbindelse og arealer for byttefunksjoner. Det vil være tilfeller der arealer til byutvikling blir prioritert nærmere plattform og hovedadkomst enn parkering for bil.

Detaljeringsnivået for mulighetsstudiet / utredningen vil avspeile kostnadsestimater for Klasse 5 eller 4.

Eksempler på utførelse

* Beskrivelse og illustrasjoner

- Tekstdokument om lokalisering av stasjon/ boliger/ arbeidsplasser.
 - Paralleloppdrag Moss. Knutepunktutvikling / Byutvikling.
 - Planeksempel stasjon.
- [Planeksempel stasjon i by. Utforming.](#)
 - Planeksempel stasjon i by. Tilgjengelighet gående.
 - Planeksempel stasjon i by. Tilgjengelighet buss.
 - Planeksempel stasjon i by. Tilgjengelighet bil.

Versjonshistorikk

- Versjon 4. Tilpasninger til nye retningslinjer. Gjeldende fra 15.02.2022
- [Versjon 3](#). Oppdateringer med felles prosessider. Gjeldende fra 01.03.2019
- [Versjon 2](#). Oppdatering etter høringsperiode. Gjeldende fra 01.09.2017
- [Versjon 1](#). Opprettet side. Gjeldende fra 01.05.2017

From:

<https://proing.banenor.no/wiki/> - **Prosjekteringsveileder**

Permanent link:

<https://proing.banenor.no/wiki/fag/arkitektur/stasjoner-utredning>

Last update: **2022/02/03 13:12**